

Vážená paní komisařko,
Vážení členové Evropského Parlamentu,
Vážení hosté,
Dámy a pánové,

Je mi velkou ctí Vás přivítat v Praze, v místě důležitých historických událostí a setkání. Jsem velmi potěšen, že mé pozvání přijalo tolik významných hostů. Scházíme se na tomto místě, abychom společně shrnuli konzultační proces k Zelené knize k Politice kvality zemědělských produktů a potravin.

Proces konzultace byl odstartován vydáním Zelené knihy Evropskou komisí v říjnu minulého roku. Tento dokument se stal podkladem ke konzultaci všech, kteří mají k unijní politice kvality co říct, od představitelů členských států, zástupců zemědělců, zpracovatelů, obchodníků, spotřebitelů a dalších dotčených subjektů.

Do ukončení konzultační lhůty, tj. dokonce roku 2008, obdržela EK od všech členských států a ostatních zainteresovaných stran více než 560 písemných příspěvků. Toto množství potvrzuje, že o diskuzi nad budoucností politiky kvality zemědělských produktů a potravin je velký zájem, a podtrhuje význam, který je této oblasti právem přikládán.

Cílem konzultační procedury, stejně jako cílem konference pořádané českým předsednictvím, je umožnit důkladnou a otevřenou výměnu názorů k hlavním aspektům politiky kvality.

Předsednictví věří, že tato konference bude důležitým vkladem pro práci Evropské komise, která se nyní usilovně věnuje analýze a vyhodnocení všech příspěvků. Cílem společných snah předsednictví i Evropské komise je, aby mohl být výsledek tohoto procesu zhmotněn ve Sdělení k politice kvality, které Evropská komise členským státům i veřejnosti představí do konce května tohoto roku.

O významu problematiky hovoří i fakt, že se tématu rovněž intenzivně věnuje Evropský parlament, který v týdnu konání předsednické konference přijal v plénu stanovisko ke zprávě z vlastní iniciativy zpravodajky, paní Maria Petre (*kterou tímto rovněž vítám na konferenci*).

Přestože je proces reformy politiky kvality teprve v začátcích, je potěšující, že je již nyní patrná základní shoda v pohledu většiny členských států, Evropského parlamentu i ostatních zúčastněných stran na tom, že s kvalitou je nezbytné nakládat jako s klíčovým prvkem našeho společného úsilí o zajištění budoucnosti evropského zemědělství a potravinářství. A její rozvíjení i ochrana vůči třetím zemím je cestou k naplnění tohoto cíle. Že právě kvalita může představovat konkurenční výhodu evropské potravinářské produkce.

Podoba a poslání Společné zemědělské politiky EU je v posledních desetiletích stále více utvářena mnoha novými trendy. Trendy, které nově utvářejí/mění její původní nástroje a principy, přestože cíle, které tato politika plní a které souvisí především s produkcí kvalitních zdrojů potravin pro občany Společenství a zajištění kvality života našich obyvatel ve venkovských oblastech, zůstávají v zásadě stejné.

V souvislosti s produkcí potravin i surovin se v posledních desetiletích setkáváme s těmito trendy:

- postupující *globalizace*, která na jedné straně přináší větší rozmanitost nabízených produktů, na druhé straně ale v řadě případů vede k jejich nežádoucí unifikaci tím, že vytlačuje tradiční lokální produkci;
- postupné otevírání *komunitárního* trhu zemědělské a potravinářské produkci jak v souvislosti s obchodními závazky Společenství vůči třetím zemím, tak z rozvojových cílů Společenství, které vede především k růstu cenové konkurence producentů v EU;
- neustále rostoucí nároky a zvyšující se poptávka evropských *spotřebitelů* spojené s kvalitou nabízené produkce. Kvalitě je navíc připisováno stále více atributů a parametrů produktu sahajících od požadavků na produkci surovin, přes zpracování a obchodní parametry až po označování zboží a informování spotřebitelů.

Jedná se tedy o reálné trendy mající dopad na všechny subjekty potravinářského trhu: na zemědělce, producenty, obchodníky a zejména na evropské spotřebitele. Jsou to trendy aktuální a neustále se vyvíjející a posilující.

Připomínají nám rovněž každodenně, že kvalitou nemusí být zrovna ta vlastnost výrobku, kterou s nejlepším vědomím a svědomím zapracovali odborníci a politici v evropské legislativě, nýbrž že kvalitou je ta vlastnost výrobku, kterou jí za určitou cenu na trhu přisuzuje spotřebitel.

Kdybychom však zůstali pouze v rovině cenové, nebyly by reálné vyhlídky evropských producentů v kontextu postupujícího otevírání zemědělských trhů i dopadů globalizace příliš slibné. Schopnosti zahraniční produkce nalézat své místo na trhu Společenství dokládají každoročně stoupající objemy jejího prodeje.

Naštěstí spotřebitelské trendy našich občanů dlouhodobě ukazují, že cena je sice klíčovým, nicméně pouze jedním z mnoha faktorů určujících poptávku. Navíc význam jiných než cenových faktorů poptávky dlouhodobě má, a podle všech předpokladů i nadále bude mít, rostoucí tendenci. Pouze správným naplněním těchto výzev lze hledat záruku dlouhodobé konkurenceschopnosti našich zemědělců i zpracovatelů potravin.

Kvalita evropské produkce je výhodou, na které můžeme právem stavět, neboť již základní parametry vysoké bezpečnosti a hygieny, které v celém potravinovém řetězci zajišťují harmonizované předpisy EU a do jejichž naplňování zemědělci a producenti investovali v minulosti nemalé prostředky, představují výhodnou startovací pozici vůči Evropskému i světovému zákazníkovi.

Shoda na tomto východisku dává dobrý základ pro nadcházející postup prací během českého předsednictví, i další vývoj, především po zveřejnění Sdělení Evropské komise.

Výroba potravin a nápojů společně s tradičními kulinářskými postupy, tvoří jednu z hlavních oblastí kulturní identity jednotlivých regionů EU a jejich obyvatel. Jako taková si zaslouží na jedné straně ochranu, zároveň i propagaci.

Hlavní zbraní, kterou budeme mít proti konkurenčnímu tlaku, je kvalita našich potravin, jejich dobré jméno a dlouhodobě budovaná důvěra evropských občanů. Spotřebitel musí dostat jasnou zprávu o tom, co kupuje, producent potřebuje přesnou informaci o tom, co má výrobek splňovat. Jasná definice produktů, platná pro celé Společenství a deklarovaná i vůči ostatním trhům, může sloužit jako nástroj lepšího marketingu. Výrobci v EU tak mají jedinečnou šanci vnímat tyto požadavky na kvalitu v pozitivním smyslu, jako reálnou možnost učinit z nich svůj nástroj podnikání, svoji konkurenční výhodu a dodávat přesně to, co spotřebitelé chtějí.

Kvalitní výrobek je totiž takový, který je za kvalitní považován spotřebiteli. Jinou definici snad ani nejde udělat a přijmeme-li ji, je do značné míry zavazující.

Dámy a pánové, dovoluji mi závěrem popřát Vám plodnou diskusi při hledání a určování dalšího směřování Evropské politiky kvality zemědělských produktů a potravin v návazných workshopech této konference, a příjemný pobyt v Praze, v srdci Evropy.